

Tuottajaorganisaatio-hanke

Tuottajaorganisaation hyödyt yrittäjälle

29.11.2018
Keuruu
Jaana Elo

Tuottajaorganisaatio - hanke

- 1.1.2018 – 30.6.2019
- Siemen- ja puutarhatuotanto
- Yritystoiminnan kannattavuuden kasvattaminen
- Tiedonsiirtohanke
 - Artikkelit Luomulehdessä ja netissä
 - Alueellisia viljelijätapaamisia (10 kpl)
 - Mallisopimuksia yhteistyön pohjaksi
 - Tuetaan TO:n perustamisessa (yhteistyössä MTK)

Yhteistyökumppanit ja omarahoitus

- Naturcom Oy
- Tilasiemen Oy
- Merinomi Oy
- Agrotuonti Oy
- Satotukku Oy
- ProAgria
 - Tarjoaa asiantuntijaresursseja ostopalveluina
 - Yhteistyössä LUKEn kanssa

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

Hankkeen tavoitteet

- Tuottajaorganisaation mahdollisuudet
 - Esim. koko Suomen luomuporkkanan viljelijät yhteen?

- Sopimusmalleja

- Tapaamiset
- Tiedotus
- Ajatuksia...
- Ideoita...

Tiesitkö, että tavanomaisella tilalla voi olla puutarhatuotantoa luomuna?

Yhteistyö voi kannattaa esim. vilja- ja puutarhatilan välillä -> Viljelykierto

Luomutuotannosta Suomessa

- Luomutiloja 4587 kpl (9,5 % tiloista) (+ 500)
- Keskokoko 56,6 ha

- Luomumenoita 67 ha
- Avomaan luomuvihanneksia 771 ha
 - 176 yritystä
- **Luomumarjoja 590 ha**
 - **Yli puolet mansikkaa**
- Kasvihuonetomaatti ja –kurkku 6 ha
 - 20 yritystä

Luomupuutarhantuotteiden kysyntä kasvaa

- Market-kaupat
- Jalostavateollisuus (pakaste ja muut)
- REKO-piirit
- Suomalaisista ammattikeittiöistä yli kolmannes käyttää jotain luomuraaka-ainetta viikoittain
 - Ammattikeittiöt käyttävät luomuna eniten viljatuotteita, maitoa ja maitovalmisteita sekä **vihanneksia ja kasviksia**. Myös luomukahvia ja -teetä käytetään paljon
 - Eniten luomuraaka-aineita käytetään yksityisissä ravintoloissa. Julkisissa ruokapalveluissa luomua on eniten tarjolla päiväkotilapsille
 - **Tavoite 2020 - Päiväkodeissa ja kouluissa tarjotusta ruoasta 20 % on luomua**

Luomupuutarhatuotannon haasteita

- Kysyntä kasvaa – kohtaako tarjonnan kanssa
- Pieni tilakoko - riittämättömät volyymit
 - Erikoistuminen?
- Kauppakunnostus
- Logistiikka
- Jalostusasteen nosto – investointihaasteet
- Yhteistyön toimivuus

Tuottajaringistä Tuottajaorganisaatioksi

- Ryhmän viljelijöillä tukiverkosto
- Tiedon saanti ja yhteiset palaverit (suunnittelu / neuvonta)
- Parempi hinta tuotteista
- Halvemmat osto panokset (kimpassa)
- Mahdolliset yhteiskoneet
- Kustannusten mahdollinen laskeminen (yhteiskuivuri, puimuri tms.)
- Yhteinen viljelykierto, jotta markkinoitavia tuotteita tulee riittävästi
- Kokonaisuudessa parempi taloudellinen tulos yksittäiselle tilalle

Tuottajaorganisaatiot

- Rooman sopimukseen oli jo kirjoitettu maatalouspoikkeus
 - Tosin sitä on kavennettu koko ajan
- Nyt on uusi aika ja maatalouspoikkeusta laajennetaan
- On annettu **turvasatama** tuottajaorganisaatioiden muodossa
- Pyritään vahvistamaan maataloustuottajien heikkoa asemaa elintarvikeketjussa ja lisäämään maataloustuotteiden markkinoiden vakautta
- Tarkoitus on **edistää elintarviketuotannon kannattavuutta ja laatua** sekä täten myös kuluttajien mahdollisuuksia valita erilaisten tuotteiden välillä

Tuottajaorganisaatio

- Tuottajien perustama tuottajien yhteenliittymä (horisontaalinen)
- Huolehtii mm. tarjonnan keskittämisestä ja täten vahvistaa tuottajien asemaa
- Tuottajien aloitteesta
- Pyrkivät tiettyyn päämäärään

HeVi – tuottajaorganisaatioiden EU-tuen tavoitteet

- Vahvistaa tuottajien asemaa markkinoilla tarjonnan keskittämisen kautta ja vähentää erilaisiin kriiseihin liittyvää tuottajahintojen heilahtelua
- Lisätä hedelmien ja vihannesten kulutusta EU:ssa
- Lisätä ympäristöystävällisen tekniikan käyttämistä tuotannossa

Hevi-tuotteet

Avattu yksinkertaistu, ei tyhjentävä lista:

Tuoreet tai jäädytetyt tomaatit, kepasipuli ja salottisipuli, valkosipuli, Purjosipuli ja muut Allium-sukuiset kasvit, kukkakaali ja parsakaali, ruusukaali, valko- ja punakaali, muut Brassica-sukuiset syötävät kaalit, keräsalaatti, muut salaattit, salaattisikuri eli suppisikuri, muut sikurit, porkkanat ja nauriit, muut syötävät juurekset, kurkut, pikkukurkut, herneet (*Pisum sativum*), pavut (*Vigna spp.*, *Phaseolus spp.*), muut palkokasvit, parsat, munakoisot, ruoti- eli lehtiselleri, agaricus-sukuiset sienet, muut sienet ja multasienet (tryffelit), paprikat, pinaatti, uudenseelanninpinaatti ja tarhamaltsa, salaattikasvit, muut kuin salaattit (*Lactuca sativa*) sekä sikurit ja endiivit (*Cichorium spp.*), lehtijuurikkaat (mangoldit) ja kardonit, kaprikset, fenkolit, kesäkurpitsat, latva-artisokka, muut vihannekset

Omenat, päärynät, kvittenit, kirsikat, luumut ja oratuomenmarja, mansikat, vadelmat, karhunvatukat, mulperinmarjat ja loganin-marjat, karpalot, puolukat, mustikat ja muut *Vaccinium*-suvun hedelmät, tuore tai jäädytetty timjami, tuore tai jäädytetty basilika, sitruunamelissa, minttu, mäkimeirami (*Origanum vulgare*), rosmariini, salvia

Käytännössä lähes kaikki Suomessa tuotetut marjat, hedelmät, vihannekset ja sienet

Hevi-tuottajaorganisaatio

- Hyväksyminen
- Toimintaohjelman laatiminen ja hyväksyminen
- Rahastotuen hakeminen - voi olla jopa 50% toimintaohjelman toteutuneista kuluista
- Tuottajan on annettava koko tuotantonsa TO:lle - suoramyynnistä voidaan sopia

Osuuskunta vai Tuottajaorganisaatio

- Osuuskunta voi tehdä osittain samoja asioita kuin tuottajaorganisaatio
- Osuuskunnan jäsenet **eivät kuitenkaan saa sopia keskenään määristä ja tuotteista sitovasti**, koska silloin se on kartelli
 - > tuottajaorganisaatio antaa tuottajille osittain uusia mahdollisuuksia
- Osuuskunta sinällään voi toimia tuottajaorganisaationa
- Jos osuuskunta haluaa toimia tuottajaorganisaationa, sen on tehtävä hakemus ja täytettävä kaikki ehdot -> hyväksytty tuottajaorganisaatio (toimintaohjelman laatiminen ja hyväksyminen sekä rahastotuen hakeminen)

Mitä hyötyä –

Mitä tuottajaorganisaatio voi tehdä?

- Varmistaa tuotannon suunnittelu ja mukauttaminen kysyntää vastaavaksi, erityisesti laadun ja määrän osalta
 - Tuottajat voivat päättää kuka viljelee mitäkin
- TO on oikeutettu hakemaan tukia
 - EU tuen hinta on byrokratia ja valvonta -> kannattaako silti?
- Laaja yhteistyöverkosto neuvonnasta tutkimukseen
- Keskittää jäsenten tuottamien tuotteiden tarjontaa ja markkinoille saattamista, mukaan lukien suoramarkkinointi
 - **TO pyrkinee siihen, että markkinat ovat tasapainossa = ei liian vähän, väärää tuotteita tai vääränlaatuisia tuotteita**

Mitä hyötyä –

Mitä tuottajaorganisaatio voi tehdä?

- Optimoida tuotantokustannuksia ja investointien kannattavuutta ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin liittyviin vaatimuksiin vastaamiseksi ja vakauttaa tuottajahintoja
- Menekinedistäminen, tutkimusta, edistää ympäristö säästäviä viljelymenetelmiä jne.
- Antaa tarvittavaa teknistä tukea futuurimarkkinoiden ja vakuutusjärjestelmien käyttöön

Mitä hyötyä –

Mitä tuottajaorganisaatio voi tehdä?

- Tuottajaorganisaatio neuvottelee jäsenten puolesta hinnoista ja muista toimitusehdoista
 - Jäsen toimittaa sopimuksen mukaisesti tuotteensa tuottajaorganisaatiolle
 - Ohi ei saa myydä

Tuottajaorganisaatio – Askeleet abc

- Rekisteröity yhteisö
 - Esim. osakeyhtiö tai osuuskunta
- 5 jäsentä tai teidän kaupan pidetyn tuotannon arvonne on vähintään 500 000 euroa
- Säännöt
- Hakemus Maville
- MTK auttaa – yhteistyössä Luomuliiton kanssa

Hyväksyminen

- Hyväksyminen edellyttää
 - riittävä henkilöstö
 - infrastruktuuri ja välineet tuottajajäsentensä tuotannon keruun, lajittelun, varastoinnin, pakkaamisen ja markkinoinnin sekä keskitetyn taloushallinnon, kirjanpidon ja laskutusjärjestelmän samoin kuin tuottajajäsenten käyttöön tarjottavan teknisen avun ja teknisten apuvälineiden järjestämiseksi
- EU tuen hinta on byrokratia ja valvontaa
- Kannattaako kuitenkin?

Miksi siis perustaa tuottajaorganisaatio?

- Varmistetaan tuotanto kysyntää vastaavaksi
- Keskitetään tuotteiden tarjonta vakauttamalla tuottajahintoja
- Hallitaan kannattavuutta
- **Yhteistyö** tärkeää myös ilman TO:ta

Keskusteltavaksi ja mietintämyssyn....

- Mikä voisi olla järkevä porukka perustamaan luomutuottajien tuottajaorganisaation, maakunnallinen vai valtakunnallinen?
- Löytyisikö tuotteiden jatkojalostuksesta mahdollisuuksia?
- Mitä hyötyä tuottaja saisi jos määrätyn alueen tuottajat liittoutuisivat?
- Avaisiko yhteistyö tavanomaisten tuottajien kanssa uusia mahdollisuuksia?

Tuottajaorganisaation mahdollisuudet Luomutuotannossa

- Puutarhatuotannon tuottajaorganisaatio:

Jaana Elo

Puh. 040 964 1518

Jaana.elo@luomuliitto.fi

- Siementuotannon tuottajaorganisaatio:

Erkki Vihonen

Puh. 040 936 0377

Erkki.vihonen@luomuliitto.fi

Kiitos ja innolla kartoittamaan Tuottajaorganisaatioita!

